

Семенова К. Д.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
e-mail: ka_sta@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ МОДЕЛЮВАННЯ В КУРСОВИХ І ДИПЛОМНИХ РОБОТАХ СТУДЕНТІВ

У сучасних умовах розвитку та ускладнення аналітичного апарату широкого вжитку набувають методи моделювання.

В рамках проведення окремого дослідження може використовуватися один або декілька методів моделювання. Вибір того чи іншого методу залежить від поставлених завдань аналізу та наявності вихідних даних.

Серед методів моделювання важливу роль відіграє регресійно-кореляційний аналіз. Перевагами регресійно-кореляційного аналізу є не лише те, що він дає можливість надати математичне описання (модель) взаємозв'язкам між явищами та показниками, що їх характеризують, але й дозволяє на основі регресійної моделі зробити прогностичні оцінки, визначити резерви, оцінити тісноту зв'язку між аналізованими показниками.

Очевидно, що і в курсових та дипломних роботах студентів доцільно використовувати даний метод моделювання.

Перш ніж застосовувати регресійно-кореляційний аналіз в економічних дослідженнях слід враховувати, що цей метод потребує наявності достатньо великого за обсягом масиву вихідної інформації, оскільки лише за таких умов отримані характеристики будуть надійними, а отримані результати можна буде використовувати на практиці.

Регресійно-кореляційний аналіз полягає в побудові і аналізі економіко-математичної моделі, що відображає залежність досліджуваного явища від факторів, що на нього впливають. При цьому можуть бути побудовані як однофакторні, так і багатфакторні моделі.

Однофакторні моделі зазвичай використовуються для аналітичного вирівнювання показників з метою їх подальшого прогнозування. Однак досліджувані економічні явища зазвичай відрізняються великою складністю, їх

стан та зміни формуються під впливом цілого комплексу факторів, тому для моделювання необхідно використовувати більш складні, багатфакторні регресійні моделі.

Слід звернути увагу на те, що побудова регресійної моделі може здійснюватися або за просторовими даними, або за даними, що характеризують динаміку показників. Крім того, може використовуватися просторово-часова інформація.

Побудова регресійної моделі в сучасних умовах здійснюється шляхом використання комп'ютерних програм, тому є достатньо простим питанням. Однак важливим залишається відбір факторів для включення їх в модель.

Такий відбір слід здійснювати на основі ретельного якісного, теоретичного аналізу. При цьому формування системи факторних показників повинно відбуватися з дотриманням наступних умов:

1) фактори повинні бути кількісними показниками; якщо ж виникає необхідність використання якісних показників, то необхідно привести їх до кількісного вигляду шляхом ранжування;

2) факторні показники повинні розраховуватися по відношенню до однієї бази, оскільки лише в такому випадку регресійна модель буде відображати явище в цілому, а не набір різних показників;

3) не потрібно включати в модель фактори, які взаємно дублюють один одного, оскільки в такому випадку вплив кожного з них на результативний показник спотворюється;

4) кількість спостережень (обсяг первинної інформації) повинна щонайменше в 6 разів перевищувати кількість факторів, які включаються в регресійну модель.

Використання регресійно-кореляційного аналізу в курсових та дипломних роботах студентів дає можливість: по-перше, поглибити аналіз; по-друге, здійснити оцінку міри впливу на досліджуваний результативний показник найбільш суттєвих факторів; по-третє, представити досліджуване явище у вигляді моделі для його комплексного аналізу.